

Державна служба статистики України

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ Державної служби
статистики України

від 23.08.2019 № 286

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЛОЖЕННЯ
З ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО
СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЩОДО СТРУКТУРНОГО ОБСТЕЖЕННЯ
СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ**

Київ – 2019

Державна служба статистики України

Відповідальний за підготовку – директор департаменту структурної статистики Державної служби статистики України Кузнецова М. С.

Методологічні положення з організації державного статистичного спостереження щодо структурного обстеження страхових компаній (далі – Методологічні положення) містять опис основних положень і методів проведення цього державного статистичного спостереження.

Методологічні положення підготували фахівці департаменту структурної статистики Державної служби статистики України.

Зміни до Методологічних положень схвалені Комісією з питань удосконалення методології та звітної документації Державної служби статистики України (протокол від 26.07.2019 № 16), які враховані в зазначених Методологічних положеннях.

Державна служба статистики України:

- адреса: вул. Шота Руставелі 3, Київ, 01601
- телефон: (044) 287-24-22, 287-15-22
- факс: (044) 235-37-39
- електронна пошта: office@ukrstat.gov.ua
- вебсайт: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Зміст

	Стор.
Передмова.....	4
Скорочення та умовні позначення.....	4
I. Загальні положення.....	5
II. Основні поняття та терміни.....	5
III. Методологічні та організаційні засади проведення державного статистичного спостереження.....	5
1. Мета та основні характеристики державного статистичного спостереження.....	5
2. Джерела інформації державного статистичного спостереження.....	6
3. Система статистичних показників державного статистичного спостереження.....	6
IV. Формування та актуалізація сукупності одиниць і переліку респондентів державного статистичного спостереження.....	6
V. Проведення державного статистичного спостереження та обробка даних.....	7
1. Методи проведення державного статистичного спостереження.....	7
2. Основні етапи обробки даних державного статистичного спостереження.....	7
VI. Забезпечення якості даних державного статистичного спостереження	8
VII. Забезпечення конфіденційності статистичної інформації державного статистичного спостереження.....	8
VIII. Поширення результатів державного статистичного спостереження..	9
IX. Перегляд даних державного статистичного спостереження.....	10
Список використаних джерел.....	11

Передмова

Метою розроблення цих Методологічних положень є визначення переліку показників, методів проведення державного статистичного спостереження щодо структурного обстеження страхових компаній.

Методологічні положення призначені для використання працівниками органів державної статистики, а також можуть бути корисні для інших заінтересованих користувачів статистичної інформації.

Скорочення та умовні позначення

ДСС	– державне статистичне спостереження;
Євростат	– Статистична комісія Європейського Союзу;
ЄС	– Європейський Союз;
КВЕД	– Класифікація видів економічної діяльності;
КІСЕ	– Класифікація інституційних секторів економіки України;
Нацкомфінпослуг	– Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг.

I. Загальні положення

1. Ці Методологічні положення визначають перелік показників і методи проведення державного статистичного спостереження щодо структурного обстеження страхових компаній (далі – ДСС), використання та поширення його результатів.

2. Методологічні положення ґрунтуються на нормах Закону України "Про державну статистику" та ураховують положення наказів Держстату від 15.02.2017 № 41 "Про затвердження Методологічних положень щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики", від 17.08.2018 № 170 "Про затвердження Принципів діяльності органів державної статистики".

3. В основу Методологічних положень покладено норми визначені в додатках I та V Регламенту (ЄС) № 295/2008 Європейського Парламенту та Ради від 11.03.2008 стосовно структурної статистики підприємств (далі – Регламент ЄС № 295/2008), а також з урахуванням норм регламентів Комісії (ЄС) № 250/2009, № 251/2009 від 11.03.2009 та № 275/2010 від 30.03.2010.

II. Основні поняття та терміни

Для цілей цих Методологічних положень терміни й поняття вживаються у значеннях, визначених законами України "Про державну статистику", "Про страхування", "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг", глосарієм до плану статистичного спостереження, затвердженим наказом Держкомстату від 29.12.2009 № 498 "Про затвердження структури плану статистичного спостереження та глосарія до нього".

III. Методологічні та організаційні засади проведення державного статистичного спостереження

1. Мета та основні характеристики державного статистичного спостереження

1. Метою проведення ДСС є формування інформації щодо показників структурної статистики страхових компаній для інформаційного забезпечення аналізу структури економіки країни (регіону), оцінки конкурентоздатності й продуктивності страхових компаній, відстеження тенденцій їх розвитку.

2. ДСС охоплює підприємства, які за КІСЕ відносяться до сектору S.128 "Страхові корпорації" та за видами економічної діяльності за КВЕД відносяться до класів 65.11 "Страховання життя", 65.12 "Інші види страхування, крім страхування життя", 65.20 "Перестраховання" секції К "Фінансова та страхова діяльність". ДСС проводиться щорічно на державному рівні.

3. ДСС проводиться з використанням адміністративних даних та даних інших державних статистичних спостережень.

2. Джерела інформації державного статистичного спостереження

Джерелами інформації ДСС є:

адміністративні дані Нацкомфінпослуг щодо діяльності страхових компаній, які Держстат отримує відповідно до Угоди щодо взаємообміну інформаційними ресурсами між Державною службою статистики України та Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, від 14.08.2014 № 15 (далі – Угода з Нацкомфінпослуг) за показниками, передбаченими регламентами ЄС зі структурної статистики підприємств № 295/2008 від 11.03.2008, № 250/2009 та № 251/2009 від 11.03.2009;

дані державного статистичного спостереження "Активи, власний капітал, зобов'язання та фінансові результати підприємств", які використовуються для деталізації показників структурної статистики страхових компаній по регіонах, за розмірами підприємств, за кількістю зайнятих працівників, за обсягом реалізованої продукції (товарів, послуг), а також для контролю якості адміністративних даних Нацкомфінпослуг по взаємопов'язаних показниках;

дані державного статистичного спостереження "Капітальні інвестиції", які використовуються для формування показників структурної статистики щодо капітальних інвестицій страхових компаній;

дані державного статистичного спостереження "Обстеження підприємств із питань статистики праці", які використовуються для контролю даних ДСС про кількість працівників страхових компаній та їх витрати на оплату праці.

3. Система статистичних показників державного статистичного спостереження

Показниками ДСС є:

кількість підприємств;

кількість зайнятих працівників;

кількість найманих працівників;

середня кількість працівників в еквіваленті повної зайнятості;

витрати на персонал, у тому числі витрати на оплату праці та відрахування на соціальні заходи;

капітальні інвестиції;

обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг);

обсяг виробленої продукції (товарів, послуг);

додана вартість за витратами виробництва.

IV. Формування й актуалізація сукупності одиниць і переліку респондентів державного статистичного спостереження

Формування й актуалізація сукупності одиниць і переліку респондентів ДСС не здійснюється, оскільки ДСС проводиться з використанням адміністративних даних та даних інших державних статистичних спостережень.

V. Проведення державного статистичного спостереження та обробка даних

1. Методи проведення державного статистичного спостереження

Відповідно до Угоди з Нацкомфінпослуг Держстат щорічно отримує в електронному форматі адміністративні дані щодо діяльності страхових компаній.

Для формування показників, зазначених у пункті 3 розділу II цих Методологічних положень, виконується поєднання адміністративних даних щодо діяльності страхових компаній і даних державних статистичних спостережень "Активи, власний капітал, зобов'язання та фінансові результати підприємств", "Капітальні інвестиції" відповідно до Методики розрахунку показників структурної статистики по страхових компаніях (далі – Методика).

2. Основні етапи обробки даних державного статистичного спостереження

1. Під час обробки отриманих адміністративних даних в електронному середовищі здійснюється:

перевірка правильності співвідношення окремих значень показників;
порівняння значень показників, у тому числі у динаміці.

У разі виявлення неузгодженостей дані опрацьовуються, коригуються разом з постачальником адміністративних даних та об'єднуються з даними державних статистичних спостережень.

2. Результати ДСС узагальнюються з нижченаведеною деталізацією:
по Україні;
регіонах;
за видами економічної діяльності на рівні класу КВЕД;
за розмірами підприємств відповідно до критеріїв, визначених у Господарському кодексі України;
за кількістю зайнятих працівників, осіб: до 9, від 10 до 49, від 50 до 249, 250 і більше (зазначені угруповання передбачені Регламентом Комісії (ЄС) № 251/2009 від 11.03.2009);

за обсягом реалізованої продукції (товарів, послуг), млн. євро: від 0 до 1, від 1 до 2, від 2 до 5, від 5 до 10, від 10 до 20, від 20 до 50, від 50 до 200, від 200 і більше (для перерахунку вартісних значень у гривневий еквівалент застосовується середньорічний курс Національного банку України) (зазначені угруповання передбачені Регламентом Комісії (ЄС) № 251/2009 від 11.03.2009).

VI. Забезпечення якості даних державного статистичного спостереження

1. Ураховуючи те, що ДСС здійснюється на основі адміністративних даних та даних інших державних статистичних спостережень, наведених у пункті 2 розділу III цих Методологічних положень, точність і надійність результатів ДСС у значній мірі залежить від якості цих джерел. Для забезпечення точності і надійності використовуються методи й правила поєднання та перевірки вхідних даних, перевірки та підтвердження якості проведених розрахунків показників ДСС на кожному етапі виконання робіт, зокрема описані у пункті 2 розділу V цих Методологічних положень, а також у Методиці.

2. Для контролю якості результатів ДСС використовується такий метод, як аналіз даних у часі (динаміка показника за останні 3 роки).

Також здійснюється контроль узгодженості показників структурної статистики щодо діяльності страхових компаній відповідно до Методики перевірки якості взаємопов'язаних показників структурної статистики, затвердженої наказом Держстату від 22.07.2016 № 126, яка ґрунтується на документі Євростату "The SBS validation process".

Крім того, проводиться перевірка зіставності даних ДСС із взаємопов'язаними показниками державного статистичного спостереження "Обстеження підприємств із питань статистики праці".

3. У рамках проведення ДСС методи імпутації не застосовуються, сезонні коригування не здійснюються.

4. Оприлюднення результатів ДСС передбачено у III декаді жовтня наступного за звітним року.

5. Сформовані за результатами ДСС матеріали супроводжуються відповідними поясненнями щодо методології проведення ДСС.

6. З метою інформування користувачів стосовно основних критеріїв та показників якості результатів ДСС складається стандартний звіт з якості спостереження, який містить загальну інформацію, яка не залежить від результатів ДСС за конкретний період, а визначена чинною методологією, процедурами обробки даних і методами вимірювання якості статистичних даних та процесів.

Звіт розміщується на офіційному вебсайті Держстату та оновлюється в міру змін ключових метаданих ДСС (методології, процедур, процесів

статистичного виробництва, класифікацій, основних статистичних показників тощо).

VII. Забезпечення конфіденційності статистичної інформації державного статистичного спостереження

1. Забезпечення статистичної конфіденційності в практиці проведення ДСС здійснюється відповідно до вимог законів України "Про державну статистику", "Про інформацію", "Про доступ до публічної інформації", з урахуванням основних принципів і методів, визначених Методологічними положеннями щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики, міжнародних вимог до правил конфіденційності статистичної інформації відповідно до регламентів ЄС.

2. Для дотримання встановлених законодавством гарантій забезпечення статистичної конфіденційності реалізуються такі заходи:

1) захист вхідних даних, отриманих органами державної статистики у ході проведення ДСС, відповідно до вимог Закону України "Про державну статистику" та використання їх виключно для статистичних цілей;

2) надання статистичної інформації, отриманої за результатами ДСС, користувачам у зведеному знеособленому вигляді;

3) нерозповсюдження статистичної інформації, яка була отримана в ході проведення ДСС, якщо є загроза розкриття первинних даних.

3. При проведенні ДСС перевірка статистичної конфіденційності здійснюється для кожного із показників, що перелічені в пункті 1 глави 3 розділу III цих Методологічних положень, крім кількості підприємств.

Загроза розкриття первинних даних устанавлюється за правилом порогового значення: якщо статистичні дані за визначеним показником розраховані на базі занадто малої кількості одиниць (щонайменше три одиниці), зведені підсумки не оприлюднюються.

4. Основними методами захисту розкриття первинних даних для агрегованих даних є неоприлюднення вразливого значення (первинне блокування) та блокування значень, за допомогою яких можна розрахувати вразливі значення, що були заблоковані на етапі первинного блокування (вторинне блокування).

VIII. Поширення результатів державного статистичного спостереження

1. Відповідно до Закону України "Про державну статистику" статистична інформація, отримана за результатами ДСС, поширюється у зведеному знеособленому вигляді.

2. Статистичні дані за результатами ДСС доповнюють аналогічні показники структурної статистики по підприємствах інших видів економічної діяльності, що формуються у рамках державних статистичних спостережень "Структурні зміни в економіці України та її регіонів" і "Структурне обстеження кредитних установ", та з метою забезпечення вільного й одночасного доступу користувачів оприлюднюються на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) у відповідних статистичних продуктах (статистична інформація, статистичні публікації).

3. Інформацію за результатами ДСС Держстат також надає за запитами користувачів статистичної інформації у порядку та на умовах, визначених чинним законодавством.

ІХ. Перегляд даних державного статистичного спостереження

Перегляд даних за результатами проведення ДСС не здійснюється.

Директор департаменту
структурної статистики

М. КУЗНЕЦОВА

Список використаних джерел

1. Закон України "Про державну статистику" (зі змінами та доповненнями) від 17.09.1992 № 2614-XII (URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2614-12>);
2. Закон України "Про доступ до публічної інформації" від 13.01.2011 № 2939-VI. (URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>);
3. Закон України "Про захист персональних даних" від 01.06.2010 № 2297-VI. (URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/2297-17>);
4. Закон України "Про інформацію" від 02.10.1992 № 2657-XII (URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>);
5. Закон України "Про страхування" від 07.03.1996 № 85/96-ВР (URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/85/96>);
6. Закон України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" від 12.07.2001 № 2664-III (URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>);
7. Глосарій до плану статистичного спостереження, затверджений наказом Держкомстату від 29.12.2009 № 498 (URL: http://ukrstat.gov.ua/metod_polog/glos.htm);
8. Державний класифікатор України. Класифікація видів економічної діяльності (ДК 009:2010). Київ. Держспоживстандарт України. 2010 (URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/nac_kls/op_dk009_2016.htm);
9. Класифікація інституційних секторів економіки України, затверджена наказом Держстату від 03.12.2014 № 378 (URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>);
10. Методика перевірки якості взаємопов'язаних показників структурної статистики, затверджена наказом Держстату від 22.07.2016 № 126 (URL: http://www.ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2016/126/m_pyak_vpss.zip);
11. Методологічні положення про взаємоузгоджену систему державних статистичних спостережень для складання показників структурної статистики – складової статистики підприємств, затверджені наказом Держстату від 29.12.2012 № 549 (URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>);
12. Методологічні положення щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики", затверджені наказом Держстату від 15.02.2017 № 41 (URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>);
13. Принципи діяльності органів державної статистики України, затверджені наказом Держстату від 17.08.2018 № 170 (URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>);
14. Commission Regulation (EC) No 250/2009 of 11 March 2009 implementing Regulation (EC) No 295/2008 of the European Parliament and of the Council as regards the definitions of characteristics, the technical format for the transmission of data, the double reporting requirements for NACE Rev.1.1 and NACE Rev.2 and derogations to be granted for structural business statistics (URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2009/250/2014-05-20>);

15. Commission Regulation (EC) No 251/2009 of 11 March 2009 implementing and amending Regulation (EC) No 295/2008 of the European Parliament and of the Council as regards the series of data to be produced for structural business statistics and the adaptations necessary after the revision of the statistical classification of products by activity (CPA) (URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2009/251/oj>);

16. Commission Regulation (EU) No 275/2010 of 30 March 2010 implementing Regulation (EC) No 295/2008 of the European Parliament and of the Council, as regards the criteria for the evaluation of the quality of structural business statistics (URL: https://eur-lex.europa.eu/legal_content/EN/TXT/?qid=1558617534704&uri=CELEX:32010R0275);

17. Regulation (EC) No 295/2008 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2008 concerning structural business statistics (URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2008/295/oj>).